

Wijzigingen in de toelichting bij het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen

De volgende wijzigingen worden aangebracht in de toelichting bij het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen.

1° Punt 6, a), eerste streepje wordt aangevuld met de volgende twee leden :

“Voor de instellingen die de internationale standaarden voor jaarrekeningen IFRS gebruiken bij de opstelling van hun geconsolideerde jaarrekening, blijft de reglementaire definitie van de handelsportefeuille ongewijzigd. Die definitie verschilt dan ook van het begrip “*trading*” in de zin van de internationale standaarden voor jaarrekeningen. Zo worden bijvoorbeeld de derivaten die worden gebruikt in het kader van het beheer van de bankrisico’s die voortvloeien uit de activiteiten buiten de handelsportefeuille, niet opgenomen in de handelsportefeuille, ook al worden ze gekwalificeerd als “tradinginstrumenten”, in zoverre zij niet worden gebruikt om op korte termijn voordeel te halen uit een prijsverschil.

Ook de financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, omdat zij worden gekwalificeerd als “beschikbaar voor de verkoop” of omdat gebruik wordt gemaakt van de optie om die instrumenten tegen reële waarde te waarderen, maken geen deel uit van de handelsportefeuille, in zoverre zij niet worden aangehouden voor wederverkoop op korte termijn en/of met de bedoeling om op korte termijn voordeel te halen uit een verschil tussen de aankoop- en de verkoopprijs.”

2° Punt 10b, tweede lid wordt aangevuld als volgt :

“De Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen kan een instelling toestemming verlenen om andere instrumenten, die doorgaans “vernieuwende eigenvermogensinstrumenten” worden genoemd, in haar eigen vermogen *sensu stricto* op te nemen, indien zij van oordeel is dat die instrumenten een soortgelijke bescherming bieden als de hierboven opgesomde eigen-vermogensbestanddelen.

Om in het eigen vermogen *sensu stricto* te mogen worden opgenomen, moeten de betrokken instrumenten de volgende kenmerken hebben :

- het kapitaal moet gestort zijn;
- de periodieke vergoeding kan worden opgeschort en is niet cumulatief. De instelling moet het bedrag van de vergoeding kunnen beperken en de datums kunnen bepalen waarop die vergoeding wordt betaald. Toch is een contractuele beperking mogelijk van het recht om de betaling van vergoedingen op te schorten of af te schaffen, door de uitoefening van dat recht te koppelen aan het feit dat de instelling een dividend op aandelen heeft uitgekeerd of een soortgelijk instrument heeft gestort tijdens een welbepaalde periode vóór of na de contractuele datum voor de betaling van de op het vernieuwende instrument verschuldigde vergoeding;

- de fondsen en de nog verschuldigde periodieke vergoeding mogen worden gebruikt om verliezen aan te zuiveren, waarbij de instelling tegelijkertijd ook in de gelegenheid wordt gesteld om haar werkzaamheden voort te zetten;
- de fondsen worden op achtergestelde basis verstrekt ten opzichte van het geheel van de debiteuren, inclusief de achtergestelde debiteuren van schulden die met aanvullend eigen vermogen kunnen worden gelijkgesteld;
- de fondsen worden voor onbepaalde duur ter beschikking gesteld;
- de fondsen mogen niet worden terugbetaald op initiatief van de schuldeiser. Zij mogen enkel op initiatief van de debiteur worden terugbetaald na een termijn van minimum vijf jaar en met de voorafgaande instemming van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, op voorwaarde dat het instrument wordt vervangen door een ander eigen-vermogensbestanddeel dat de debiteuren van de instelling een soortgelijke of kwalitatief betere bescherming biedt, tenzij de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen van oordeel is dat de instelling over voldoende eigen vermogen beschikt om haar risico's te dekken;
- er wordt geen enkele garantie verstrekt door de instelling-debiteur of door een verbonden onderneming die de positie van de belegger in dat type instrument zou verbeteren ten koste van de andere schuldeisers van de instelling;
- de kenmerken van het instrument moeten begrijpelijk zijn en openbaar worden gemaakt. De instellingen worden verzocht in hun jaarverslag de belangrijkste kenmerken te vermelden van de fondsen die zij via die eigen-vermogensinstrumenten inzamelen;
- de ingezamelde fondsen moeten onmiddellijk en onbeperkt ter beschikking worden gesteld van de instelling-emittent. Indien de fondsen alleen op het niveau van een uitgiftevehikel (SPV) onmiddellijk beschikbaar zijn, moeten zij ter beschikking worden gesteld van de instelling (bijvoorbeeld door het instrument om te zetten in een instrument dat rechtstreeks wordt uitgegeven door de instelling en dat de debiteuren een soortgelijke of kwalitatief betere bescherming biedt) wanneer zich vooraf bepaalde gebeurtenissen voordoen en alleszins geruime tijd vóór de financiële positie van de instelling er ernstig op achteruitgaat. De Commissie vraagt in dat verband dat in de uitgiftevoorwaarden een clause wordt opgenomen op grond waarvan de via het financieringsvehikel ingezamelde fondsen automatisch ter beschikking worden gesteld van de instelling, dan wel worden omgezet in instrumenten van het eigen vermogen sensu stricto van de instelling, wanneer zich één van de volgende situaties voordoet :
 - ✓ het eigen vermogen op vennootschappelijke of op geconsolideerde basis van de instelling daalt onder het bepaalde bij artikel 82, § 1, 3° van het eigen-vermogensreglement, zoals dat voortvloeit uit de geldende internationale solvabiliteitsreglementering;
 - ✓ het bedrag van het eigen vermogen sensu stricto op vennootschappelijke of op geconsolideerde basis daalt onder 5/8 van de in artikel 82, § 1, 3° bedoelde vereisten;

- ✓ het netto-actief van de instelling daalt onder de bij artikel 633 van het Wetboek van vennootschappen vastgestelde drempel;
- ✓ het eigen vermogen van de instelling daalt onder het bij artikel 23 van de wet van 22 maart 1993 vereiste minimum.

De uitgiftevoorwaarden moeten ook voorzien in de mogelijkheid voor de Commissie om, in het kader van de maatregelen die zij met toepassing van artikel 57, § 1, van de wet van 22 maart 1993 kan nemen, te eisen dat fondsen ter beschikking worden gesteld, wanneer zij dit aangewezen acht om de financiële positie van de instelling veilig te stellen.

- de vergoeding mag slechts worden gestort als de beschikbare reserve van de instelling toereikend is. Wanneer de vergoeding vooraf is bepaald, mag zij niet worden herzien in functie van de evolutie van de kredietkwaliteit van de instelling-emittent;
- wanneer is voorzien in een optie tot vervroegde terugbetaling op initiatief van de emittent, mag bij niet-uitoefening van die optie een verhoging van de vergoeding worden toegestaan, op voorwaarde dat die gematigd is en minimaal 10 jaar na de oorspronkelijke uitgiftedatum plaatsvindt. De verhoging van de vergoeding wordt als gematigd beschouwd wanneer zij niet meer bedraagt dan :
 - ✓ hetzij 100 basispunten, min de spread tussen de oorspronkelijke basisindex en de basisindex die wordt gebruikt om de “*step up*” te bepalen;
 - ✓ hetzij 50 % van de oorspronkelijke kredietspread, min de spread tussen de oorspronkelijke basisindex en de basisindex die wordt gebruikt om de “*step up*” te bepalen.

De vernieuwende eigen-vermogensinstrumenten die aan voornoemde voorwaarden voldoen, mogen in aanmerking worden genomen in het eigen vermogen sensu stricto ten belope van 15 % van de in artikel 14, § 1, 1°, a) en c) vermelde bedragen, na aftrek van de in artikel 14, § 1, 1°, b) vermelde bedragen. De Commissie voor het Bank-, Financier- en Assurantiewezen kan die limiet echter optrekken tot 1/3 van het eigen vermogen sensu stricto voor specifieke instrumenten, zoals winstbewijzen, die, qua consistentie en mogelijkheid tot aanzuivering van verliezen, dezelfde kenmerken vertonen als aandelen. De Commissie zal bij haar analyse inzonderheid rekening houden met :

- het ontbreken van een stimulus om dergelijke instrumenten vervroegd terug te betalen;
- het feit dat bij de inkoop of de eventuele terugbetaling van die instrumenten door de emittent dezelfde maatregelen worden getroffen om de schuldeisers te beschermen als bij de inkoop van aandelen;
- het feit dat de verlaging van de inbreng van de houders van dergelijke instrumenten gebeurt naar analogie van de geldende regels inzake kapitaalvermindering, inclusief de mogelijkheid om verliezen aan te zuiveren.

De vernieuwende instrumenten mogen slechts in aanmerking worden genomen ten belope van hun nettobedrag, met andere woorden na aftrek van de potentiële

belastinglasten of de belastinglatenties die in mindering zouden worden gebracht op het bedrag dat effectief ter beschikking wordt gesteld van de instelling.”

3° In punt 10g, 6° wordt de volgende lijn ingevoegd na de lijn “+ het fonds voor algemene bankrisico’s” :

“+ de vernieuwende eigen-vermogensinstrumenten als bedoeld in artikel 14, § 1, 1°, c)”.

4° In punt 10g, 6°, wordt de volgende lijn ingevoegd na de lijn “+ de achtergestelde schulden en de cumulatief preferente aandelen met vaste looptijd als bedoeld in artikel 14, § 3¹” :

“+ het deel van de vernieuwende eigen-vermogensinstrumenten als bedoeld in artikel 14, § 1, 1°, c) dat uit het eigen vermogen *sensu stricto* wordt uitgesloten ingevolge de overschrijding van een reglementaire limiet (15 % of, in voorkomend geval, 1/3 van het eigen vermogen *sensu stricto*)”.

5° Punt 37 wordt aangevuld als volgt :

“Toch moet worden vastgesteld dat de belangen van derden afkomstig kunnen zijn van dochterondernemingen die individueel slechts beperkte of helemaal geen krediet-, markt- of operationele risico’s lopen. Het feit dat die belangen van derden in aanmerking worden genomen in het eigen vermogen op geconsolideerde basis, kan dan ook tot gevolg hebben dat het eigen vermogen op geconsolideerde basis wordt overschat dat effectief wordt aangewend voor de dekking van risico’s. In dat geval kan de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen de opnemings van belangen van derden in het eigen vermogen op geconsolideerde basis beperken.

Wat de opnemings in het eigen vermogen betreft van belangen van derden die zouden voortvloeien uit de uitgifte door verbonden ondernemingen van vernieuwende eigen-vermogensinstrumenten als bedoeld in artikel 14, § 1, 1°, c), gelden *mutatis mutandis* dezelfde voorwaarden en limieten.

Voor de instellingen die de internationale standaarden voor jaarrekeningen gebruiken bij de opstelling van de periodieke verslagen op geconsolideerde basis die zij, met toepassing van artikel 44 van de wet van 22 maart 1993, aan de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen richten, moeten de in artikel 87*bis* beschreven aanpassingen worden doorgevoerd op het in artikel 14 bedoelde eigen vermogen *sensu stricto*.

Artikel 87*bis*, 1° beveelt aan om, in het eigen vermogen op geconsolideerde basis, de instrumenten op te nemen die zijn opgenomen in het eigen vermogen op vennootschappelijke basis, ongeacht hun verwerkingswijze op het geconsolideerde niveau. Als voorbeeld wordt verwezen naar de coöperatieve aandelen die erkend blijven als bestanddelen van het eigen vermogen *sensu stricto*, met naleving van de door de

¹ Maximum 50 % van het eigen vermogen *sensu stricto*.

Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen vastgestelde limieten en in zoverre zij de vereiste kenmerken vertonen om in het eigen vermogen *sensu stricto* op vennootschappelijke basis te worden opgenomen.

Artikel 87*bis*, 2° bepaalt dat, uit het eigen vermogen op geconsolideerde basis, bepaalde bestanddelen mogen worden uitgesloten die, met toepassing van de internationale standaarden voor jaarrekeningen, in het boekhoudkundig eigen vermogen worden opgenomen, omdat zij niet de vereiste kenmerken vertonen om in het reglementair eigen vermogen te worden opgenomen. Hier wordt inzonderheid verwezen naar de korte posities in eigen aandelen, naar de waarde van de opties die vervat zitten in converteerbare obligaties of naar in aandelen terugbetaalbare leningen. In zoverre dat type leningen echter voldoet aan de gelijkstellingsvoorwaarden waarvan sprake in de artikelen 14 en 15, mag het in aanmerking worden genomen in het reglementair eigen vermogen. Dit lid heeft geen betrekking op "*stock options*", in zoverre de boeking van hun waarde in het boekhoudkundig eigen vermogen wordt gecompenseerd door een soortgelijke kost in de resultatenrekening.

De niet-gerealiseerde meerwaarden die worden geboekt op de portefeuille niet-vastrentende beleggingseffecten (aandelen), op vastgoed dat bestemd is voor beleggingsdoeleinden en op de materiële vaste activa, die in de herwaarderingsreserves, de reserves of het resultaat worden opgenomen, mogen, met toepassing van artikel 87*bis*, 4°, 6° en 7°, ten belope van 90 % van hun waarde worden opgenomen in het aanvullend eigen vermogen, nadat rekening is gehouden met de belastinglatenties. De niet-gerealiseerde maar geboekte minderwaarden op dat type activa worden afgetrokken van het eigen vermogen *sensu stricto*. 10 % van de betrokken meerwaarden wordt uitgesloten om rekening te kunnen houden met de prijsvolatiliteit van die activa, en dit tot die volatiliteit in aanmerking wordt genomen door de eigen-vermogensvereisten. De niet-gerealiseerde meer- of minderwaarden op vorderingen en rentende effecten worden niet opgenomen in het reglementair eigen vermogen, met name om eenzelfde verwerking te kunnen garanderen als voor de vorderingen die tegen historische kostprijs worden geboekt.

Artikel 87*bis*, 8° betreft de uitgestelde belastingvorderingen. Uitgestelde belastingen mogen enkel worden geboekt als de instelling kan aantonen dat zij in de toekomst voldoende belastbare winst zal kunnen genereren om van die vorderingen gebruik te maken. Gelet op de aard van die vorderingen en op de onzekerheid over de ramingen van de toekomstige belastbare winst, beveelt de Commissie aan om de uitgestelde belastingvorderingen waarvoor de instelling op basis van haar geraamde resultaten niet kan aantonen dat zij in de loop van de volgende vijf jaar zullen kunnen worden gebruikt, of met betrekking tot het gedeelte dat groter is dan 10 % van het eigen vermogen *sensu stricto*, af te trekken van het eigen vermogen. Die 10 % wordt berekend op basis van het eigen vermogen *sensu stricto* vóór de inaanmerkingneming van een aftrek voor de uitgestelde belastingvorderingen. De drempel van 10 % is van toepassing op het geconsolideerde niveau en niet per fiscale entiteit. De Commissie zal de individuele positie van fiscale entiteiten echter aandachtig blijven volgen. De verwerking van de uitgestelde belastingen op bestanddelen die niet in aanmerking worden genomen in het

eigen vermogen, bijvoorbeeld de minderwaarden op rentende activa die worden gekwalificeerd als “beschikbaar voor de verkoop”, moet niet worden aangepast.

Met toepassing van de internationale standaarden voor jaarrekeningen, kan een actief worden gegeneerd wanneer een toegezegd-pensioenregeling overgefinancierd is. Aangezien de activa die worden aangewend voor de dekking van pensioenverplichtingen, niet onmiddellijk beschikbaar zijn om de verliezen van de instelling te dekken, bepaalt artikel 87bis, 9° dat het in de balans opgenomen actief van het eigen vermogen *sensu stricto* moet worden afgetrokken. Die aftrek is echter niet nodig wanneer de instelling kan aantonen dat zij economisch voordeel kan halen uit die activa in de vorm van een verlaging van haar toekomstige bijdragen of een terugbetaling in contanten, hetzij rechtstreeks aan haar, hetzij onrechtstreeks aan een andere regeling die met een tekort te kampen zou hebben. De instelling moet aantonen dat de mogelijkheid om die activa te gebruiken, gefundeerd is en concreet gestalte zal krijgen op middellange termijn, bijvoorbeeld vijf jaar. De Commissie zal kunnen eisen dat die activa geheel of gedeeltelijk worden afgetrokken, als zij vaststelt dat de inschatting door de instelling van de mogelijkheid om economisch voordeel te halen uit die activa, onvoldoende gefundeerd is. Voor elke betrokken pensioenregeling moet worden voorzien in die mogelijkheid om activa te recupereren.

Artikel 87bis, 11° bepaalt dat de Commissie de instellingen kan vragen hun reglementair eigen vermogen aan te passen indien zij op niet-passende wijze gebruik zouden hebben gemaakt van de in IAS 39 ingeschreven optie om financiële instrumenten tegen reële waarde te waarderen. Een dergelijke aanpassing kan ook vereist zijn als de reële waarde niet betrouwbaar is. De toepassing van de optie om financiële instrumenten tegen reële waarde te waarderen, moet ook stroken met het vooraf gedefinieerde beleid inzake risicobeheer. De toepassing van voornoemde optie moet een beperking van de volatiliteit van de resultatenrekening tot doel en tot gevolg hebben, die kan worden verklaard door de verplichting om bepaalde instrumenten van het *banking book* tegen reële waarde te boeken via de resultatenrekening, inzonderheid de derivaten die bestemd zijn voor het beheer van de rentemarge, of de verborgen derivaten. De instellingen moeten de Commissie op de hoogte brengen wanneer zij gebruik maken van de optie om financiële instrumenten tegen reële waarde te waarderen, zodat zij het passend karakter daarvan kan beoordelen.

Krachtens artikel 87bis, 12° mogen de instellingen de tussentijdse winst van het boekjaar opnemen in het eigen vermogen na de voorzienbare kosten en dividenden in aanmerking te hebben genomen. Om in het eigen vermogen te kunnen worden opgenomen, moet het bedrag van de tussentijdse winst worden gecontroleerd door de erkende commissarissen-revisoren. De winst aan het einde van het boekjaar wordt op dezelfde wijze verwerkt, in afwachting van de beslissing van de algemene vergadering over de bestemming ervan. In zoverre de tussentijdse winst al in het eigen vermogen is opgenomen, moet de winst van de handelsportefeuille niet meer in het eigen vermogen worden opgenomen zoals toegestaan door artikel 15 van het reglement.

De mogelijkheid bestaat dat het boekhoudkundig eigen vermogen en, in voorkomend geval, het reglementair eigen vermogen sterk veranderen bij de eerste toepassing van de

internationale standaarden voor jaarrekeningen of bij de daaropvolgende wijzigingen daarvan. Om de instellingen in de gelegenheid te stellen om hun eigen vermogen dienovereenkomstig aan te passen, kan de Commissie er, in voorkomend geval, mee instemmen dat de betrokken impact over een beperkte periode van maximum drie jaar wordt gespreid. Terzake zullen diverse criteria worden gehanteerd, inzonderheid :

- de omvang van de impact : een daling van het eigen vermogen met 10 % zal als aanzienlijk worden beschouwd;
- de beschikbare eigen-vermogensmarge : als de kredietinstelling na een aanpassing van de boekhoudregels nog steeds over een voldoende grote marge beschikt, zal een spreidingsperiode niet gerechtvaardigd zijn.